Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 149. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 10, 1952. VOL. LX.

БЛИЗЬКЕ ЗАМИРЕННЯ В СТАЛЕВАРНЯХ

Вашингтон. — Надзвичайні наради підприємців і робітників у сталевому промислі, що були скликані на неділю сполудня, не дали ще бажаного висліду для закінчення цілотижневого страйку. Дальші наради заповіджено на понеділок від полудня. Обидві сторони відмовилися подати до прилюдного відома перебіг нарад, одначе кореспонденти довідуються приватним шляхом, що переборено найважливішу трудність, а саме підвишку платні. Вона мала б виносити 21½ ц. на годину, хоч Филип Морей, голова юнії смалеварників дальше обстою початкову вимогу 26 ц. Зате підприємці обстоюють вимогу підвищення ціни сталі, на яку мав би дати дозвіл уряд, під опікою якого ведуться переговори, бо в них бере участь прибічник президента д-р Джан Стілмен. Друга головна трудність це вимога юнії прийняти її засаду „замкненого заводу", тобто обов'язкову приналежність кожного з 650,000 сталеварних робітників до юнії. У цій справі, як кажуть, приходить теж до компромісу, який полягав би на тому, що робітники, які не належать до юнії, мали б платити по три доляри місячно до юнії, за тимчасове „право до праці". Всякі признаки вказують, що до повного порозуміння може прийти кожної хвилини, а тоді прийде до миру в сталеварнях на 18 місяців, як це передбачується в контракті. Ідеться теж про платню за минулий час, від коли почався спір. Керівники сталевої промисловости предкладають виплату по 15 ц. на годину, від першого березня, а Рада Стабілізації Платні вимагає по 17½ ц. з додатком по 2½ ц. за січень і лютий. Крім того йдуть торги за окремий додаток за нічну працю і премію за працю в неділю. Власники обстоюють виключення премії за недільну працю, погоджуючися на звичайну додаткову платню при надвишці праці („овертайм").

Обраховано кількість делегатів кожного кандидата на президента

За звідомленням бюра „Асошіейтед Прес", з загального числа 1206 делегатів республіканської конвенції для номінації президента, вже визначені симпатії окремих делегатів в таких числах: Тефт має 464 голоси, Айзенгавер — 388, Воррен — 76, Стасен — 26, Мек Келдін — 24, інші менше. У демократів найбільше має досі голосів Кіфовер — 246, далі йдуть: Руссель — 86½, Гаррімен — 85½, Вілліямс — 40 й ін.

Новий тип літаків у цивільному літунстві

Вашингтон. — Сенатська Торговельна Комісія розглядає можливість впровадження до цивільного літунства ракетних літаків. Заохотою до того є проєкт Англії, що побільшує свою повітряну фльоту для транспортової служби. Впровадження ракетного літунства для транспортових завдань вимагатиме величезного вкладу капіталів й державної помочі.

Армія пропонує працю для цивільних закордоном

Вашингтон. — Пресові бюра довідуються з урядових джерел, що армія пропонує 44 становища для цивілістів у праці для війська, що перебуває в чужих країнах. Це праця для урядовців, техніків, в адміністрації тощо. Більшість з запропонованих становищ не вимагають фахової освіти. Платня залежить від країни й роду виконуваної праці й коливається від 2,900 до 9,600 долярів річно. В Австрії і Німеччині працівники матимуть можливість замешкати приватно. У цих країнах особливо побажані жінки — бібліотекарки, культурні працівники, що могли б бути провідниками для вояків в огляданні країни й ін. Для Японії й Кореї, де доразовується окремий відсоток на утримання, потребують стенографісток, машиністок, фахівця спорту й под. Трієст потребує також цивільних працівників. Серед „заморських" країн згадано й Аляску, де потребують інженера та кількох жінок — культурних працівниць.

Винахід нової машини для обраховування великих чисел

Лос Аламос. — Після напоглегливої і довгої праці, місцевим ученим вдалося викінчити нову електронічну машину, що обраховує найбільш складні математичні завдання. Машина ця отримала назву „Маніяк", що цілком належиться з огляду на „понаднормальні здібності" апарату. У неуявно малу частинку секунди, „Маніяк" проводить математичні ді з величезними числами, задержує їх в своїй „пам'яті", щоб, у бажаний час, при потребі, виявити їх. „Маніяк" працює в 100,000 разів скоріше ніж досвідчений рахівник, при користуванні рахунковими машинами. Проте сучасна техніка вимагає таких великих і складних обраховувань, що навіть „Маніяк", при працях над проблемами атомової енергії, потребуватиме багатьох годин лише для якоїсь одної математичної комбінації. Побудова цієї машини вимагала більше, як трьох років часу, а її кошти винесли 330 тисяч долярів.

ГАРРІМАН ЗА „ВІДКРИТТЯ БРАМИ" ДЛЯ ВТІКАЧІВ

Вашингтон. — Директор Взаємної Безпеки, В. Аверел Гарріман натаврував „реакційних" республіканців і „навадників" демократів за їх опозицію до встановлення більше поступових іміграційних законів. Він заявив, що Злучені Держави мусять відтворити ворота для чужинних втікачів, щоб „додати свою належну частку в допомозі для розв'язання проблеми перенаселення".

„Втікачі з-поза Залізної Заслони прибувають на Захід числом по 1,000 осіб місячно" — твердив кандидат на демократичну номінацію на становище президента у своїй промові, переданій через телевізію на форумі університету Джорджтави. „Неможна думати, що країни положені на кордонах Західної Заслони можуть подолати тягареві давати пристановище таким людям. Виглядає, що майже кожен хоче втікати на Захід. Нам треба підтримувати таку віру. Це наш більший союзник поза Залізною Заслоною". Ці слова Гаррімана стосуються законопроєкту Мек Каррана-Волтера для постійного наладнання іміграційної справи в ЗДА а теж до законопроєкту Селлера, щоб дозволити 300,000 втікачів з-поза Залізної Заслони прибути до ЗДА. Цю справу підтримує теж голова Конгресу Індустріяльних Організацій Филип Морей.

АЙЗЕНГАВЕР ВІРИТЬ В ПОТРЕБУ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЬНИМ РУХАМ

Ню Йорк. — Ген. Двайт Айзенгавер, республіканський кандидат на президентську номінацію в найближчих виборах, заявив минулої суботи, що він вірить в потребу американської допомоги визвольним рухам поневолених народів за залізною заслоною. Відповідаючи на низку запитів в справах американської закордонної та внутрішньої політики, ген. Айзенгавер на своїй першій „цивільній" пресовій конференції в Ню Йорку виявив своє становище до тих проблем, підходячи до них з точки потреб, інтересів та безпеки Америки. Айзенгавер заявив виразно, що він готов піти на „край світу" та зустрінись і говорити зі Сталіном, якщо це мало б причинитися до привернення миру або бодай відвернення воєнної загрози. Проте, ген. Айзенгавер не вірить в можливість такого порозуміння зі Совєтами в теперішніх обставинах та в обставинах совєтської тактики і підривної політики у відношенні до інших країн. У зв'язку з цим один з приявних кореспондентів хотів знати, чи Айзенгавер не намагався б „опанувати підривність за посередництвом допомоги рухові спротиву за залізною заслоною". Ген. Айзенгавер відповів: „Думаючи про подібні справи, я вірю в потребу допомоги кожному, хто є по нашому боці". В дальших відповідях на запити ген. Айзенгавер знову підкреслив необхідність точного встановлення і виявлення цілей американської політики, „щоб кожний міг читати і розуміти". З українців були приявні на конференції: Д. Галичин, В. Душник, А. Драган і М. Пізнак.

ГЕН. ДВАЙТ АЙЗЕНГАВЕР відповідає на запити кореспондентів в Ню Йорку.

Мартин Горобійовський — новий командант У.А.Ветеранів

Ню Йорк. — Мартин Горобійовський з Філаделфії був обраний новим крайовим командантом Українських Американських Ветеранів на п'ятій річній конвенції цеї організації, яка відбулася минулої суботи і неділі, дня 7 і 8 червня, в приміщеннях готелю Гудсон в Ню Йорку. Американськими промовцями і гостями на конвенції були п. Фергусон від Ветеранів Закордонних Воєн, та А. Пейтон від Американського Легіону. Під час бенкету, який відбувся в суботу ввечорі, передано окремі відзначення п. Д. Галичинові, голові У. Н. Союзу та діючому заступникові голови УККомітету, як теж секретарові Г. Ліменові, за їх заслуги в українських і американських громадських справах. В конвенції взяло участь коло 100 осіб, в тому 30 зареєстрованих делегатів, що репрезентували 9 ветеранських станиць з різних місцевостей. До новообраної Управи, крім п. Горобійовського як крайового команданта, увійшли: Володимир Бакад, старший заст. команданта, В. Гендрикс — молодший заст. команданта, Василь Цюпа, фінансовий секретар, Ю. Волинець — адютант-суддя, О. Садовий — квартирмайстер, Іван Варна, — капелян, Михайло Мисевич — літописець. Почесним командантом обрано знову майора Михайла Дармограя з Філаделфії. Конвенції ветеранів надіслано або передано особисто багато привітів від різних центральних і місцевих українських установ. У висліді нарад ухвалено теж відповідні резолюції в загально-американських і українських справах.

40-річний ювілей „Провидіння" у Филаделфії

Филаделфія, Па. — В неділю 8-го червня тут відбулися святкування 40-літнього ювілею Союзу Українців-Католиків „Провидіння", влаштовані стараниям централі та місцевих відділів. На інтенцію членів „Провидіння" рано відправлено Службу Божу, опісля панахиду за померлих членів. Під час ювілейного обіду, полученого з мистецькою програмою, виголошено низку привітів, м. ін. від Українського Народного Союзу (Д. Галичин), Української Народньої Помочі (п. Яремко), від Українського Конгресового Комітету (В. Мудрий) та інших.

Відкрито Американсько-Український Осередок Відпочинку

Глен Спей, Н. Й. — Минулої суботи і неділі, 7 і 8 червня, у цій місцевості відкрито закуплену Українським Робітничим Союзом та його відділами простору оселю, що служитиме як американсько-український осередок відпочинку і дозвілля. З нагоди відкриття відбулася низка товариських та мистецьких імпрез, з виступами відомих громадян і мистців. Під час приняття в суботу виступив з привітом м. ін. представник Українського Народного Союзу, його головний касир п. Роман Слободян.

За допомогу батькам, що не мають сил до праці

Ню Йорк. — Комісар добродійности, Генрі Л. МекКарті закликав почати збірку фондів для привернення сил 4,000 голів родин, звичайно батьків, нездібних до праці. Він заявив, що в цьому змаганні він дістане підтримку від директора міської добродійности, Реймонда М. Гіларда. На допомогу мали б бути признані приватні добродійні установи і поодинокі особи, головно для таких батьків, які стали неспосібними працювати на втримання родини. Щоб поставити на ноги неспосібних до праці батьків, на це треба особистого піклування кожним зокрема („кейс ворк"), а це дуже складна праця, бо на неї нема правил. Досі департамент добродійности видає $54,000,000 річно на підтримку 40,000 родин, яких батьки стали неспосібними до роботи.

Поширювання гасел ненависти до Америки в Совєтах

Вашингтон. — Урядовий Вашингтон починає відчувати незначне потрясення після кількамісячного оптимізму про відношення Совєтів до Заходу. Як департамент стейту, так і департамент оборони занепокоєні вістками про зростаючу пропаганду ненависти в СССР проти Злучених Держав. Це завважав новий американський амбасадор Джордж Ф. Кенан після свого прибуття на своє становище в Москві. Совєтські пропагандисти з піною на вустах клеймують „брутальне дикунство" американської армії і здвоюють свої змагання до підбурення настроїв совєтського населення проти Америки. На передових сторінках обидвох урядових совєтських щоденників, тобто „Правди" й „Ізвєстій" поміщується нове придумані заклики „ненависти супроти Америки", щоб затроїти уми людей. Спостерігачі совєтської політики у Вашингтоні різно пояснюють собі це нове явище. Одні кажуть, що московське Політбюро втратило надію на можливість мирного існування комунізму побіч капіталістичної системи, а меншина думає, що Кремль хоче приготовити населення Совєтів на небезпеку.

Амбасадор Панюшкін виїздить до Москви

Ню Йорк. — Александер С. Панюшкін, совєтський амбасадор до Злучених Держав від 31 грудня 1847 р., приїхав до Ню Йорку в дорозі „на родину". Він поїде шведським кораблем „Стокгольм" у вівторок, а тим часом проживає в совєтській квартирі Об'єднаних Націй, при 680 Парк Евню. Зміна на становищі совєтського амбасадора в Вашінгтоні прийшла несподівано, коли минулого тижня проголошено прибуття нового амбасадора до Вашінгтону, Юрія Н. Зарубіна. Він був амбасадором у Лондоні після його перенесення з становища в Канаді. За його урядування в Отаві викрито змову Совєтів, а саме і викрадження атомової тайни в ЗДА. Цю змову викрив аташе Ігор Гузенко, який найшов захист в Канаді. Слідство, переведене британськими властями виправдало Зарубіна, як непричасного у змові. Панюшкін, при виїзді з Ню Йорку не хотів сказати нічого кореспондентам, заявляючи, що він сказав усе при виїзді з Вашінгтону.

Чехи втікають з раю на літаках і ширяках

Відень. — Чехи, як тільки можуть, утікають із совєтського „раю". Минулого року втікли вони цілим поїздом до американської зони Німеччини, а тепер один чеський літун втік на літаку, а другий на планері (ширяку), що був причіплений до літака. Вони їхали з Братислави до Берна, але серед хмар заблудили і всіли в Тульні в Австрії. Коли вони побачили свою помилку, зараз просили про право азилю, яке й дістали. — Пілот літака, що є власністю Братиславського Аеро Клюбу, називається Йосип Рампак, а літун на ширяку називається Зденек Песл, студент політехніки у Братиславі.

Грецький король на відвидинах в Туреччині

Істамбул, Туреччина — На чердаку крейсера „Еллі" переплив через Дарданелі та прибув з офіційальними відвідинами до Туреччини грецький король Павло з королевою Фредерикою. Це перші відвідини грецького монарха в Туреччині ще від византійських часів. Вийшовши з корабля, грецька королівська пара негайно виїхала до Анкари, столиці турецької республіки, де вони будуть гостями турецького президента. Ціллю відвідин грецької королівської пари в Туреччині є „припечатати" теперішню дружбу між обома країнами.

Повернули вкрадені з церкви самоцвіти

Ню Йорк. — Спеціяльним поштовим післанцем, повернено катол. церкві „Цариці миру" в Брукліні діяманти, вкрадені з ікони над престолом Богоматері попереднього тижня. Це були дві корони, висаджувані діямантами, що прикрашували Богоматір і малого Ісуса на її руках, неоціненої вартости, хоч вони були забезпечені на $100,000. Вони прийшли поштою до пароха церкви, монс. Анджело Р. Чіофі в пакунку, на якому була подана зворотна адреса дирекції нюйорської поліції. Парох негайно проголосив це в церкві після Богослужби, називаючи цю подію чудом.

АТОМОВА ЛЯБОРАТОРІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — За проєктом, що вийшов з кіл професорів Колумбійського університету, у Ню Йорку мала б повстати невелика атомова ляборатoрія. Є проєкт обладнати її на розі 116 вулиці й Бродвею. Ляборатoрія ця знаходилась би у володінні й підлягала б виключно контролі професорів Колумбійського університету. Обраховано, що побудова цієї ляборатoрії коштувала б півтора мільйона долярів.

АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАВОДЯТЬ ЛАД В ТАБОРІ ПОЛОНЕНИХ

Відділи аліянтських військ на острові Кодже, під охороною танків та з наставленими на ґостро багнетами, заводять лад в таборі полонених на острові Кодже, де комуністичні фанатики вже кілька разів намагались викликувати бунти. Аліянти розбивають тепер великі табори на малі, щоб було легше вдержати контролю.

О.Н. ПРОПОНУЮТЬ ПЕРЕМИР'Я БЕЗ РЕПАТРІЯЦІЇ

Ню Йорк. — В головній квартирі Об'єднаних Націй — деякі представники тих країн, що вислали свої війська до Кореї, вбачають нові пропозиції щодо перемир'я, намагаючись переломити „мертву точку" в тій справі, яка заіснувала на переговорах в Панмунджом. Ці представники, — критикуючи до деякої міри дотеперішнє американське становище на переговорах, пропонують тепер, щоби в самих постановах про перемир'я взагалі нічого не згадувати про репатріяцію полонених. Власне проблема репатріяції полонених становить найбільшу спірну проблему на переговорах в Панмунджом. Комуністи домагаються примусової репатріяції всіх полонених, тоді коли аліянти непохитно стоять на становищі, що після перемир'я повинні бути репатрійовані тільки ті полонені, які самі собі того бажають. Деякі представники в головній квартирі Об'єднаних Націй тепер рекомендують, щоб в постановах про перемир'я вирішити тільки загально, що всі полонені повинні бути звільнені, але нічого не згадувати про будь-яку добровільну чи примусову репатріяцію. Звільнені полонені самі найкраще вирішать за себе, що їм робити: залишитись там, де вони були в полоні, чи вертатись до своєї країни. Така постановка справи повинна б задовольнити всіх і вона теж виключала б потребу т. зв. „скрінінгів" між полоненими, проти яких червоні на переговорах досі так ґостро виступали. — Проте, в аліянтських військових колах з деякими застереженнями і сумнівами ставляться теж до цих останніх пропозицій, вважаючи, що діло не в пропозиціях і не в суперечностях, але головно в злій волі з боку комуністів. Комуністи все ще домагаються примусової репатріяції всіх полонених і тільки в останньому часі натякнули на те, що вони евентуально зрезигнували б з „репатріяції" тих полонених, які походять з південно-корейської території. Аліянтське командування доказує і перестерігає, що більше ніж половина з усіх понад 140,000 полонених не тільки не бажають собі репатріяції, але вони теж силою противставилися б примусовій репатріяції.

Аліянти перервали переговори в Кореї на три дні

Токіо. — Аліянтські представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї залишили минулої суботи шатро нарад та вийшли з нього, накидуючи комуністам трьохденну перерву в нарадах, на яку вони добровільно не хотіли погодитись. Перед виходом з нарад голова аліянтської делеґації, ген. Гаррісон, заявив комуністичним представникам, що аліянти вже мають досить щоденної комуністичної пропаґанди і тому хай вони за три дні передумають та прийдуть на чергові наради з конкретними позитивними відповідями, на останні компромісові пропозиції аліянтів. Негайно після того комуністична радіовисильня в Пейпіні почала обвинувачувати аліянтів, що вони такими примусовими перервами в переговорах намагаються остаточно розбити переговори взагалі. Червоні наперед заповідають, що свого становища в переговорах вони не змінять.

Аліянтські війська в Кореї „готові" — твердить командант

Сеул, Корея. — Ген. Дж. Ван Фліт, командант аліянтських сухопутніх збройних сил на фронті в Кореї, вважав вчора за відповідне повторити, що аліянтські війська „готові, насторожені і придатні зустріти кожний наступ, що його ворог міг би почати". Генерал Ван Фліт вважає, що аліянтські війська до тої міри приготовані і їх мораль така висока, що вони властиво бажали б собі, щоб ворог почав ширшу фронтову акцію, щоб могти його тоді перемогти.

Америка ґарантує Формозі теж повітряну оборону

Тайпеї, Формоза. — Адмірал Джозеф Кларк, командант Американської Сьомої Фльоти на Пацифіку, якій президент Труман доручив оборону Формози на випадок комуно-китайського нападу на неї, заявив вчора, що ці американські ґарантії для Формози відносяться теж до будь-якої акції з повітря. Адм. Кларк перестерігав, що американська фльота і авіяція боронитимуть Формози на випадок нападу на неї. Він рівночасно висловив думку, що загроза комуно-китайської інвазії на Формозу поважно збільшиться після евентуального перемир'я в Кореї та перекинення маси червоно-китайських військ на південь.

Англійська авіяція втратила одного зі славних літунів-близнюків

Лондон. — В неділю англійські, американські, турецькі та ізраїльські літаки залишили розшуки за одним зі славних англійських літунів-близнюків, який виїхав на ракетовім літаку з Суєського каналу і загинув у леті до Нікозії на Кипрі. Це був віцемаршал Дейвид Ачерлі, що командував групою винищувачів у зоні Суєського каналу, а його брат, віцемаршал Річард Ачерлі командує такою самою групою в Англії. Обидва брати близнюки мали 48 років життя і однакову військову карієру, хоч Дейвид вступив на три роки пізніше до літунства. Обидва брали участь у літунській битві за Британію 1940 року, командуючи нічними винищувачами в 1940-1941 роках, а 1943 року обидва займали пости командувачів у північно-африканській кампанії.

ПРЕМ'ЄР ПІНЕ ДОМАГАЄТЬСЯ ГАРАНТІЙ

Париж. — Прем'єр Піне вперше говорив про закордонні справи з нагоди зборів европейської єдности. У цій промові він заявив: „Франція вірить і надіється в побудову мирної Европи, але вона і бажає ґарантії на випадок якоїбудь загрози". В цій промові підкреслив Піне, що Франція бажала б собі більшої участи Англії в організації европейської єдности. „В европейському угрупуванні зарезервовано визначну ролю для Британії, якої предки залишили такі самі традиції в цій ділянці".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РІЗНИМИ ШЛЯХАМИ ДО ОДНОЇ МЕТИ

Впродовж минулого тижня преса принесла дві вістки, які відносяться до двох різних подій в двох різних кінцях світу, але які заторкують ту саму справу і змагають до тої самої мети: визволення України.

Ню Йорк Таймс з 3-го червня та в довшій спеціяльній кореспонденції з Москви повідомив про нову хвилю совєтського терору в поневоленій Україні, про нову чистку в самих верхах навіть партійного керівництва, якому сьогодні, після безконечних чисток за ввесь час існування совєтсько-російського окупаційного режиму, знову закидується „буржуазний націоналізм", так як закидувано його українцям тому рік, десять і двадцять років. За цей „буржуазний націоналізм" вигублено вже мільйони народу, але не знищено самого націоналізму. І Ню Йорк Таймс, покликуючись на твердження представників уряду у Вашинґтоні, робить цілком слушне заключення, що „Україна все ще залишається центром сепаратистичних настроїв" та активної боротьби проти комуно-російського імперіялізму за залізною заслоною.

Чергового дня подано з Вашинґтону обширне повідомлення про виступ представника Українського Конґресового Комітету, його правного дорадника адв. Михайла Пізнака, в конґресовій комісії з підтримкою імміґраційного законопроєкту Селлера та резолюції Волтера в доповненні до нього. В своєму виступі представник УКК коротко, але ядерно з'ясував боротьбу українського та інших поневолених народів проти комуно-російського імперіялізму, стверджуючи, що ці народи є найвартіснішими приятелями і союзниками Америки та „становлять наймогутнішу нашу зброю проти совєтського пляну завоювання світу". Це говорив американець, якому однаково залежить на безпеці і добробуті Америки, як і на волі та щасті народу, з якого він походить. Тиждень раніше в тій самій справі свідчив в цій конґресовій комісії представник ЗУАДКомітету, його екзекутивний директор д-р Володимир Ґалан, звертаючи Конґресові та публічній американській опінії увагу на „підпільних борців за те, за що Україна бореться від століть: за свою людську волю та за повну свою незалежність від московських тиранів".

Багато коментарів і думок насувається з приводу тих повідомлень. З одного боку до американського відома доходить тільки глухий відгомін того героїчного змагу за волю, що його веде та окуплює гекатомбами жертв український нарід на рідній землі, та чого не може приховати навіть сам тоталітарний ворог. З другого боку, американські громадяни виступають на найвищій і найбільш авторитетній трибуні американського народу — в Конґресі та намагаються ту боротьбу відповідно скапіталізувати в інтересі обидвох народів, американського і українського.

В цих подіях маємо клясичний приклад змагань різними шляхами до одної мети. В обставинах совєтського терору і закріпощення український нарід сам вибирає і визначує собі методи боротьби за волю, бо він єдиний може ці справи вирішувати. Натомість в обставинах американської волі і народоправства насамперед повноправні громадяни цеї країни можуть знати як, коли і де потрібно їхньої інтервенції та в який спосіб і якими методами здобувати американську опінію і американську підтримку для тої самої української визвольної справи, так важливої не тільки для українського народу, але й для американського та для цілого волелюбного світу.

При цьому інтересно звернути увагу, що обидва ці представники українських американських репрезентацій, політичної і гуманітарної, свідчили на запрошення самої комісії. Значить, що своєю дотеперішньою працею та своїм заступництвом американських інтересів вони потрапили здобути собі відповідний авторитет та довір'я і що з їхнім голосом рахуються. І тому так важливо не тільки зберегти, але й постійно розбудовувати та скріплювати ці наші вільні інституції. Усі наші дрібні внутрішні непорозуміння і суперечності відходять на далекий плян в обличчі тих важливих завдань, що їх виконують наші репрезентації. А згадані тут виступи їхніх представників далеко не одинокі. Навпаки, сьогодні їх можна б зібрати вже в грубі томи та в найрізноманітніших справах. Їх прислуга для Америки і для української визвольної справи неоцінена, а їхні виступи і ціла їхня діяльність це гідна паралельність того зрошеного кров'ю героїв і мучеників визвольного шляху, яким героїчно пробиваються до своєї визвольної мети український та інші волелюбні народи, поневолені і жорстоко винищувані колись білим, а тепер червоним російським імперіялізмом і тиранією. Така суцільність змагань дає впевненість, що вони можуть закінчитися тільки перемогою і, хочеться вірити, що на день тої кінцевої перемоги вже не доведеться ждати занадто довго.

Галас навколо „переслідування" червоних полонених

У кожному числі центральних совєтських газет, знаходимо згадки про уявні знущання американців над червоними полоненими, що перебувають в таборах Кореї та поблизьких островів. Ці статті передруковуються усією пресою підсовєтських країн і пресою большевицьких прихильників у інших країнах.

Для кожного, хто знає звичаї совєтської пропаґанди, ясне, що увесь галас, знятий на приказ Кремля, має свою виразну мету. Цей галас лише одна тема в аґітації, що її розпочав Кремль вже давно й допроваджує до істерики в останні місяці. Ще продовжується стократною луною у пресі всіх країн обвинувачення союзників в провадженні бактеріологічної війни в Кореї. Непризвичаєні до неправдомовности, американські військовики й політики не знаходять висловів своєму обуренню, але це не змінює справи. Помножена тисячами часописів, журналів, книжок, радіо і теле-висилень, брехня знаходить мільйони осіб в усіх частинах світу, навіть в Америці, що вірять кремлівським вимислам.

А ще раніш, саме тоді, коли були викриті на території, що перебувала під владою червоних, трупи полонених американців із зв'язаними узад руками та з кулями в потилицях, саме тоді розпочалося в мовах усього світу галасування про те, як „американські імперіялісти" вистрілюють населення південної Кореї.

Події в таборах полонених червоної армії, що їм так багато уваги приділюється нині, як тепер уже безсумнівно доведено, були наперед обмислені й приготовані самими червоними. Себто в усій цій справі вони мають ініціятиву, а тим самим і мету. Найголовніша мета очевидно була закричати світ й змусити його не чути про інші справи на які хочуть вказати на Заході. Одночасно поширенням чуток про „жорстокість" американців, Кремль стримує симпатії до Заходу серед своїх вояків й готує їх до більшої жертвенности в кривавих боях, що провадяться і можуть провадитися незадовго з ще більшою завзятістю на різних фронтах.

Совєтський офіціоз „Известия" у числі з 30 травня приносить подрібне справоздання з загальноміського мітинґу працюючих Москви, що відбувся в колонній залі будинку союзів. „Гнівний протест проти кривавих злочинів американських аґресорів у Кореї", — такий заголовок опису цього мітинґу в органі „Совєту депутатів СССР". Мітинґ цей відбувся заходами Московського „комітету захисту миру", Союзу товариств червоного хреста та різних інших столичних об'єднань, що перебувають під найближчою контролею й виконують вказівки Кремля.

Вступну промову виголосив академік І. Петровскій, що сказав про події на острові Кодже буквально таке: „На тому острові вживається тортурів, насилля та масових вбивств військовополонених. На Кодже устатковано бактеріологічні й хемічні лябораторії, де, на живих людях, випробовують трійливі гази, заразки чуми, холери й інших недуг".

У дальшій промові, Петровскій виявляє мету мітинґу, що нею безперечно, є вплинути на переговори в Панмунджом і добитися насильної видачі полонених: „Хоч усі міжнародні порозуміння передбачають взаємну безумовну репатріяцію всіх полонених після припинення військових дій, то американські аґресори наполягають на т. званій „добровільній" репатріяції військовополонених, видумавши дурні байки, ніби багато з-поміж них не бажають повернутись на батьківщину. Власне тому американські злочинці стосують до полонених у таборі Кодже та в інших таборах нелюдські тортури й насилля. Вони прямують затримати захоплених у полон вояків, щоб їх винищити й поработити".

Черговий промовець проф. Ф. Кожевніков говорив ще яскравіше: „Тепер увесь світ знає про безсумнівні свідчення й документи про жахливі умовини, в яких мучаться біля 80 тисяч військовополонених, що їх замкнено на тому острові. Цей острів замінено в справжнє пекло. Жахливі тортури, нелюдські допити й масові вбивства військовополонених, — тут звичайне явище. Полонених тортурують розпеченим залізом, їх підвішують униз головою, вливають у ніздрі воду. У таємних американських лябораторіях полонених використовують, як досвідчальних тварин для випробування на них діяння нових страхітливих отрут й пошесних бактерій. На острові Кодже знову привернуто страхіття Освєнціма, Майданка й Бухенвальду". І далі, знову про репатріяцію: „. . . американські аґресори висунули тепер під час переговорів про перемир'я в Кореї в невідкличній формі зовсім необґрунтовану умовину про так звану „добровільну" репатріяцію полонених, умовину, що грубо перечить міжнародному праву й засадам людяности... Мучительні тортури й звірські знущання над полоненими, що їх таврують і татуюють американські інтервенти, прямують до того, щоб насильно затримати полонених, . . . щоб передати їх бандам Чан-Кай-ші та Лі Син Мана й використати їх як гарматнє м'ясо для здійснення своїх задумів поширення війни".

Своїм галасом навколо уявних переслідувань полонених, Кремль таки досягає свого. Крім віднесення боєздатности своїх військ та стероризування переговорів в Панмунджом, цей галас необхідний Совєтам, щоб відвернути увагу світового сумління від незатаюваного вже тепер факту совєтських злочинів, зокрема Катинського та Вінницького.

Рятуючи себе, Кремль хапається за провокацію і обвинувачує інших в непоповнених злочинах.

Для нас це не новина. Чи ж не саме передові з-поміж росіян, т. зв. „демократи", щоб відвернути увагу від злочинів, що їх доконували й доконують тепер їхні одноплемінники на усіх „меншостях" Російської імперії, обвинувачують в найнеможливих переступствах саме „націоналів"? Цим „демократам" також вдається перекрутити історичну правду та переконати багатьох непоінформованих політиків, що неспроможні провірити їхніх наклепів.

Точнісінько так діє і Кремль. Але на цей раз, він обвинувачує не „мазепинців" і „сепаратистів", спростувань яких ніхто не вислуховує, а наймогутнішу у світі державу. І може лише тому світ зверне нарешті належну увагу на брехливість Москви і в інших справах.

Д-р Ростислав Сочинський

НАШЕ СЕРЦЕ У ЛІТІ

Американське літо, що швидкими кроками надійшло, може дати нам низку сезонових розваг але й багато невигод, а то й небезпек, які скривають гарячі дні. Особливо неприємно відчувають ці дні особи, що мають нездорове серце. Зокрема у найновіших часах у лікарському світі звернулось увагу на факт, що гаряч має шкідливий вплив на людей, які терплять на недомагання вінцевих (коронарних) кров'яних посудин серця та інші недуги системи кровообігу, як артеріосклероза (ствердіння кровоносних посудин), високе тиснення крови тощо.

Гаряч і серцевий удар

Дуже часто ми читаємо у часописах, чи довідуємось іншими шляхами, що після періодів великої спеки багато людей умирає „на серце". Організм під час спеки мусить сповняти цілий ряд додаткових праць, які служать удержанню нормальної температури тіла і людина тоді потіє, віддих стає дуже тяжкий, і все це в сумі надмірно перетяжує серце.

Здорове серце має подивуґідну спроможність достосуватись до найбільших вимог. У хворому ж серці ці можливості дуже обмежені. Коли переходиться їх межі, справність кровообігу захитується, проворність праці мозку зникає, а тим самим наступає звільнення розумових процесів; нирки тратять спроможність виділяти відпадки й у тілі збіраються отруйні субстанції, що нищать здоров'я цілого організму. Незвичайно сильне напруження серця або ж заавансована серцева недуга можуть принести в цих обставинах катастрофу — наглу смерть.

У серпні 1949 року населення Ню Йорку пережило незвичайно неприємну хвилю спеки. Міський комісар здоров'я ствердив, що під час цих гарячих днів померло більше як вдвоє стільки людей, чим можна було б сподіватись на підставі попередніх статистичних даних (1,364 — замість 585). Наслідки поражень гарячою, чи т. зв. „соняшних ударів" були тільки невеликим відсотком цих випадків. Смерть наступила здебільша в наслідок раптових занедужань серця і кровообігу.

Холоджені помешкання

Не можна назвати люксусом стремління штучно холодити у літі приміщення, у яких працюється, чи живеться. Ці модерні засоби боротьби з гарячою приносять хворому серцю велику поміч, часом рятують життя. Люди з недужим серцем, ослаблені й нездібні до праці під час гарячих днів, у помешканнях холоджених повітрям віджившають, як зів'ялі квіти, коли їх поставити у воду.

На жаль, не всі мають змогу працювати чи жити в таких приміщеннях. Більшість людей на світі може тільки думати, чи мріяти про цей здобуток цивілізації.

Інші засоби боротьби з гарячою

Для цих бідолах існують інші засоби відпружувати серце під час спеки. Легка одежа, відкриті ковнірці (під цим оглядом жіноча одежа багато більш гігієнічна ніж чоловіча), легкостравне відживлення, охолодження вентиляторами і частими купілями (душами) — це ті помічні засоби, що дозволяють тілові обнизити температуру й відтяжити серце.

Соняшні купілі

Літом, більш як коли, ми маємо бажання вирватись з затінених міських вулиць і скупати наше тіло у цілющих соняшних проміннях. Соняшна енергія має лікувальні властивості, але тільки тоді, коли ми не зловживаємо цим могутнім чинником природи. Зокрема небезпечна вона для хворих на серце. Неодягнене тіло можемо гріти тільки короткий час і то поступово. Коли наш пульс приспішається, нам мерехтить перед очима, або крутиться голова, чи нас огортає сонність — це ознака, що ми переступили дозволені межі.

Купання у воді

Хворі серцем почувають себе нераз краще після плавання, чи взагалі купілів, але й тут вказана велика обережність. Уникання раптового охолодження, плавання у неглибоких водах, де можна часто відпочивати, поміркованість у зусиллі, може зберегти не один неприємний, чи навіть трагічний випадок.

Охолодження емоцій

Хто має нездорове серце чи кровоносні посудини, особливо під час гарячі, повинен гамувати свої емоціональні напруження. Вибухи злости, гніву, заздрости, чи інші хвилювання, коли система кровообігу вже й так обтяжена, — зокрема небезпечні.

Притримуючись цих кількох простих засад, навіть тяжче хворі на серце не будуть позбавлені тих приємностей і розваг, які дає літо.

Олег Лисяк

ПАРАШУТИСТИ СМЕРТИ

Неодин з українських втікачів, що зимою 1945 року переходив з Словаччини до „гостинної" Австрії, де він відразу попадав до табору в Штрасгофі, пам'ятає невелику місцевість Маляцки, недалеко австрійського кордону, ще таки на словацькій землі. Також неодин з вояків Дивізії в марші з Жіліни під Марібор переходив через Маляцки і неодному назва цієї місцевости затрималась ще в пам'яті.

Якраз тут, на військовій площі вправ в Маляцки, відбулися декілька тижнів тому одні з найцікавіших вправ, чи навіть маневрів, останніх часів. Головну ролю грали в них не стратеґічні потягнення, чи вояцьке вишколення, але — вартісність військового матеріялу і то матеріялу не цих військ, що переводили маневри.

Головними акторами цих вправ, що їх влаштувало совєтське військове командування у „демократичній" Чехо-Словаччині були: американські гармати найновішого зразку, здобуті в Кореї танки типу „Сентуріон", англійські протитанкові гармати, ракетні стрільна пристосовані до польового вжитку, французькі кулемети, німецька протитанкова зброя з II світової війни, і т. д. Крім цього вжито в цих маневрах теж і совєтську зброю а саме, важкі 280 мм. моторизовані гавбіци, 192 мм. гранатомети, 130 мм. „катюші" і т. д. Свідками цих величавих матеріялових вправ були лише гості з сателітних держав, а саме інженери, фахівці зброї і старшини сателітських армій — разом коло 800 людей.

Яка ж мета цих „порівняльних" вправ? Годі подумати, щоб на підставі їх можна було устійнити дійсні різниці між вжитою західною і совєтською зброями. В таких масових демонстраціях цього не робиться. Про що йшлось тоді організаторам цього театрально-військового виступу на схилі Білих Карпат?

Совєтські організатори мали на меті викликати враження між сателітними фахівцями цими досягненнями совєтської зброї, яку вони там показали, а з другого боку — і тут власне найцікавіше в цілій справі, показати як багато і як швидко вони знають про зброю західних аліянтів. Наприклад — французькі автоматичні кріси віддається щойно у французьких фабриках зброї до серійної продукції — а в Маляцки можна було їх побачити без труду. До речі, не велика це штука, якщо взяти до уваги, що 40 до 50 відсотків французького робітництва це комуністи.

Варто при цій нагоді згадати, що майже в цьому самому часі відбулась в Брні виставка технічно-збросневих матеріялів, на якій показано майже все, що є в цій ділянці тепер актуальне в Західніх державах, не виключаючи Америки, Англії і Франції. Відвідувачам, якими могли бути лише люди з дбайливо вибраних ніл, показано в моделях і рисунках — все, що має будь-яку вартість в збросневому промислі останніх часів. Бо не лише в ділянці атомових винаходів діють совєтські вислужники і аґенти.

Ці дві військово-технічні демонстрації в Маляцки і Брні відбулись без участи західних військових експертів, які напевно були б зацікавлені, як обслуговують їх зброю совєтські вояки.

Зате інша демонстрація відбулась вже при участі запрошених західних гостей, щоправда лише південно-американських і скандинавських. Вона знаменна не лише тим, що на ній задемонстровано, але в першу чергу і тим — коли вона сталась.

Незадовго перед лісабонською конференцією, де рішалась доля европейської оборони — совєтські мілітарні кола вчинили свій черговий пропаґандивно - тактичний прийом. З незвичайною чемністю запрошено військових атташе скандинавських і південно-американських держав на „показ нової зброї".

Остання така демонстрація відбулась влітку минулого року над Волгою, де показано закордонним старшинам „залізний трикутник" маршала Жукова. Ця демонстрація мала вказати Заходові на незвичайно великий потенціял совєтського запасу і таким чином примусити американців вдержувати країну в напруженні. Яку ж мету мала мати демонстрація, на яку запрошено західних атташе?

Їх завезено на площу вправ Клин, під Москвою, і там показано їм речі, які на перший погляд не були нічим надзвичайним і в ніякому випадку не заслуговували на назву „нової зброї". Їм показано ні більш, ні менш, але звичайну операцію спадунів. Це ж ніяка „нова зброя" — дивувались знавці військового діла, —

(Закінчення на ст. 3)

ІКер.

ДУМА ПРО СОЛОМ'ЯНІ ДУШІ

Ой, у славному-преславному городі Безухові то не яснеє сонічко вставало, то не сурми-труби бойові заграли, то не хлопці-молодці, низові запорожці в похід виступали, — ой, то Голова Українського Комітету, Батько-Отаман завзятий, своїх співробітників, ясних соколиків, на перше засідання скликав, наради відкривав, слово забірав і так до них промовляв:

— Ой, ви, хлопці-молодці, вірли сизокрилі, бунчукові товариші мої вірні, осавули мої смілі, і ти, Представнице Жіноцтва, вірлице срібнопера, сизогорлице ти наша, — ой, будемо ж ми, пани-браття, широко крила розправляти, до соколиного льоту злітати, в Комітеті нашому народню роботу на повний хід пускати, Безухівську Паланку нашу організувати, села-хутори просвіщати, народові нашому всіми силами пособляти та порадоньку йому давати!

Сеє сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, та на ясного сокола, Організаційного Осавула, споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій організаційний, соколе ясний, орле сизокрилий, ой, високі ти студії заграничні маєш, на чужих язиках розмовляєш, патріотичнеє серце у грудях ховаєш, святою любов'ю до Неньки-України нашої гориш і не згаряєш, по ночах не спиш, а все премудрії книги читаєш, про вікову трагедію українського народу гірку думу думаєш-гадаєш . . .

— Ой, пора ж тобі, пане-брате та докупи себе взяти, таланти свої закопані на деннеє світло витягати, любов свою до України у щоденній праці виявляти, організованим життям Безухівської Ґаланки нашої керувати, молоді кадри вирощати, Установоньку нашу гідно назверх репрезентувати!

Сеє сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, та на ясного сокола, Культурно-освітного Осавула споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій, Культурно-освітній, соколе ясний, орле сизокрилий, ой, високо ти Бояном віщим попід облаки думами-мріями літаєш, талан поетичний маєш, любовні й патріотичні віршики власною рукою і з власної пам'яти складаєш, порученими пакетами до всіх редакцій розсилаєш, сон із повік панам редакторам із-ганяєш . . .

— Ой, пора ж тобі, пане-брате та із Музою розвід взяти, дорогого паперу канцелярського не псувати, над нещасними редакторами милосердя мати, ой, пора ж тобі, пане-брате, в канцелярії за бюрко сідати, пламенні реферати писати, натхненним словом народ до праці закликати, ґуртки театральні, хори співальні організувати, народ наш український безупинно навчати-просвіщати!

Сеє сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, на Фінансового Осавула, ясного сокола, споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій, та й ще Фінансовий, соколе ясний, орле сизокрилой, ти в своїй лисій голові всю вищу й нижчу математику маєш, подвійну бухгалтерію знаєш, баланси складаєш, з цифрами, немов чародій, дивні-дива виправляєш, — ой, пора ж тобі, пане-брате, нашу касоньку під свою опіконьку взяти, вкладки інкасувати, для бідних студентів датки збирати, українських вдів, сиріт та інвалідів запомогами запомагати!

Сеє сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, на Представницю Жіноцтва, вірлицю срібноперу, любо споглядає, словами до неї промовляє:

— Ой, ти, Представнице Жіноцтва, гожа панно, прекрасна троядо, всіх ти нас, добрих козаків, пишною вродою дивуєш, станом тополиним і чорними бровами, немов чарами чаруєш, самі залицяння і шепти кохання довкола себе чуєш, — ой пора ж тобі дівчино-чарівниченько та й тії романси заперестати, на ляндраси-вихиляси начхати, ой, пора ж тобі, сестрице мила, слідами Великих Українок ступати, теє славнеє Жіноцтво організувати, до невтомної праці для Неньки-України нашої його притягати!

Тую його мову панове осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера, зачували, словами промовляли:

— Ой, не треба нам, пане отамане, та й двічі теє казати, як нам треба для Неньки-України нашої трудитись-працювати! Ой, будемо ж ми, Батьку-отамане, раз на день їсти і раз на три доби спати, а всі наші сили, ввесь запал молодецький — Україні віддавати!

Сеє панове осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера казали, золоті ключі до рук брали, двері канцелярій відмикали, писальні машини з футлярів витягали, за бюрка сідали, папери розкладали, і з великим завзяттям на славу Комітету і на пожиток народу українського працювати починали.

. . . Ой, по синьому морі та на білому камені, то не буйний орел гордо крилами махає, то Голова Комітету, отаман завзятий, по свойому кабінеті похожає, з радости руки затирає, своїх осавулів, соколів ясних, перед всім миром вихваляє, в їхньому запалі молодецькім світле майбутнє українського народу нашого бистрим оком добачає . . .

. . . Ой, у славному-преславному городі Безухові то не чорная хмара небо вкрила, то не тучі громовії надтягали, то не вітри-заведії вовками-сіроманцями по ринку шугали, куряву збивали, жидівські халабуди вивертали, — ой, то пани-осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця яснопера, і три неділеньки не посидівши на посадах, у кабінет Голови, Отамана завзятого, один наперед одного прибігали, навколішки припадали, до неба руки здіймали, та всі в один голос із посад їх позвільняти молили-благали . . .

А що перший, Осавул Організаційний, ясний сокіл, виступає, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, гріх великий-непрощенний перед народом українським і Всесвітньою Історією маю, на нужденній посаді осавула таланти свої блискучі витрачаю, свій великий інтелект на дрібну монету міняю, про своє післанництво забуваю, на глухій, забитій дошками провінції без високої політики, як без води рибонька, а билина без сонця в'яну-ісихаю! . .

— Бо написано мені зроду та й тую високу політику управляти, універсали писати, Президією Ради Міністрів керувати, міжнародні договори складати, ой, та не писано мені зроду з нікчемними-буденними справами діло мати, з темною махоркою про її жалі-болі ромовляти, на сором перед майбутніми поколіннями — шевськії курси закладати, на глухій, забитій дошками провінції вік свій молоденький коротати! . .

— Відпусти ж мене, Батьку-Отамане, із поля додому, ой буду ж я далі по ночах не спати, важенько зітхати, премудрії книги читати, над віковою трагедією українського народу розмишляти, мойого високого післанництва, мов ясної зіроньки з неба з тугою дожидати-виглядати!

А що другий, Культурно-освітній Осавул тую його мову зачуває, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не буду ж я вам довгими промовами голови крутити, а буду я вам просто з моста щирую правдоньку говорити! А тую мізерную посадоньку в Комітеті я тому мусів узяти, що не встиг собі іншої, кращої посадоньки розпитати-розшукати. А тепера я тую лепськую посадоньку в цукроварні маю, та й тобі, Батьку-Отамане, і вам, панове-молодці, Товариство чесне, доземно ся кланяю! Ой, піду ж я, панове-молодці, та й тую солодку посадоньку обіймати, ой, буду ж я, панове-молодці, та на бороду плювати, гірку свою долю козацькую — рафінадою цукрувати!

А що третій Осавул, та й ще Фінансовий, ясний сокіл, тую мовоньку зачуває, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не сила ж моя для Неньки-України нашої трудитись-працювати, бо не сила на цій марній посадоньці кінців із кінцями пов'язати, діток моїх семеро, ясних соколят прокормити, зодягати, до шкіл посилати. Ой, буду

(Закінчення на стор. 4.)

Вол. Дорошенко

ІВАН ФРАНКО

(Зі спомпнів автора).

(9)

Останній 36-й том був призначений на біографію Франкових творів. Тут мала появитися в повному перегляненому й доповненому вигляді вся моя праця. Вибух німецько-большевицької війни став на перешкоді цьому. Тепер це видання має продовжуватися, але без участи багатьох колишніх співробітників Інституту Літератури Академії Наук. Я також мусів покинути Львів.

Лишатися знову під большевиками, значило б свідомо ризикувати життям, бо НКВД чіплялося мене, не вважаючи на мою лояльну й відповідальну працю в бібліотеці Академії Наук, в склад якої ввійшла бібліотека НТШ і тільки вибух війни перешкодив намірам енкаведистів знищити мене, інсценізувавши якийсь „показовий процес". Довелося отже закинути думку про доведення своєї праці до кінця, як того хотів Франко.

В своєму останньому листі до мене, про який мова була вище, порушив був Франко, крім бібліографії, ще одну справу, а саме видання вибраних поезій Шевченка в його перекладах на німецьку мову, яке він запропонував був „Союзові Визволення України". Та Союз уже був замовив переклад цілого „Кобзаря" на німецьку мову д-рові Остапові Грицаєві, який чимало своїх перекладів устиг опублікувати в німецькому органі Союзу „Украініше Нахріхтен". Крім того в тодішніх умовах ніяк не можна було друкувати по німецьки ні „Івана Гуса" ні Послання на чому настоював Франко. Через це Союз зрезиґнував із Франкової пропозиції. Мені довелося в імені Союзу листуватися з Франком у цій справі й він торкнувся її і в згаданому листі. Заявляючи, що не має за відмову претенсії до Союзу, він усе ж таки не хотів зрозуміти примусового становища Союзу щодо „врізування, як він писав, Шевченка перед Европою". Не пригадую вже тепер, чи подав Союз яку матеріяльну допомогу славному авторові. Але, безперечно, Союз зробив велику помилку, поставившися неґативно до Франкової пропозиції. Він повинен був закупити у Франка його переклади бодай до свого архіву.

— — — — — — —

Ольга Федорівна прожила ще довго після смерти свого знаменитого чоловіка. Український Львів добре пам'ятав цю маленьку метушливу старушку з блискучими очима. Вона до самої смерти своєї була тою самою „дивачкою", як і колись, перебувши давно гостру кризу своєї недуги. Про це мальовничо оповідає нам п. В. Марська в своїм репортажі „Червоні роки", поміщеному в ч. 37 (12 квітня) филаделфійської „Америки". — „Знасте, — сказала вона таємно, — що Симон Петлюра був нелеґальним сином Івана Франка? Запишіть це". Не було вже за большевиків, у музеї ім. Франка. Скільки б то клопоту набрався музей і його директор, син Франка Петро, як би почув цю видумку хворого мозку хтось із большевиків. А Ольга Федорівна нераз уже наговорила визначним особам нового режиму різних дерзостей", від яких блід Петро Іванович.

Проте як померла Франчиха, поховали її з усіма почестями, належними дружині „письменника революціонера-демократа".

До мене вона чомусь ставилася прихильно. Не раз приходила до мене до бібліотеки, а то й до хати, жадаючи, щоб я віддав їй бібліотеку й архів Франка. Уроїла собі, що то я забрав цю спадщину, а не сам Франко заповів її Науковому Товариству. Я ніяк не міг витолкувати хворій старушці, що я тут ні причому, що навіть мене тоді у Львові не було. як архів і бібліотеку перевезли до НТШ. Вона не вірила і всім скаржилася, що то „Дорошенко забрав і не хоче віддати". Але позатим ставилася до мене приязно. Приносила часом яблучка, а, заставши мене хорого, принесла якийсь лік. Але страшно раз розсердилася на мене, як казала, за „нечемність супроти жінки, бо, коли застукала до дверей мого мешкання, я вийшов до неї у дерев'яниках замість черевиків. Я не знав, що то вона стукає та ніяк не сподівався, що взагалі хтось за це до мене матиме жаль, а тим більше Франчиха, що все вважала себе еманципанткою. Померла вона за 1-шої большевицької інвазії не знаючи, що її мрія про зворіт Франкової бібліотеки й архіву близька до здійснення. Большевики, влаштувавши у віллі Франка музей його імени, все домагався передачі туди з бібліотеки НТШ його письменницької спадщини. Тепер напевне і архів і бібліотека Франка знову знаходиться в його віллі.

(Закінчення).

КОНСТАНТИН КОТИС

5 квітня 1952 р. відійшов у вічність бл. пам. Константин Котис, був. суддя в Перемишлі, старшина Української Галицької Армії та учасник визвольних змагань у 1918-20 рр.

Прийшов на світ у родині священика на Лемківщині. По закінченні студій, судову практику розпочав безпосередньо перед 1-шою світовою війною в Перемишлі.

У часі 1-шої світової війни попадає як австрійський старшина у російський полон, з якого повертається і зараз голоситься до УГА, з якою відбував похід до Збруча у 1919 р.

Після кількамісячної польської неволі у Букшанах, де набрався важкої недуги тифу, повертається до судової служби у Перемишлі.

Попри судейську працю, у часі якої виявився його хрустальний характер, приймав живу участь у численних культурно-освітніх товариствах та щедро піддержував український видавничий рух.

З приходом большевиків починається довгий скитальський шлях, а в 1944 р. доводиться йому покинути рідну хату і рідну землю, та й то уже раз-на-завжди. На скитальщині пам'ятають його таборяни Байройту як совісного суддю у таборовому суді.

13 грудня 1949 р. причалив до берегів Америки та осів у Ню Бронсвіку, Н. Дж. Не зважаючи на свій вік і стан здоров'я, береться за фізичну працю та вивчає англійську мову. Стає членом „Клюбу Приятелів Української Книжки" в Канаді, передплачує рідну пресу, між ними улюблену лемківську газету і стає у рядах перших членів новооснованого Відділу Українськго Конгресового Комітету Америки в Ню-Бронсвіку.

Та наслідки важких переживань за московсько-большевицької і німецької окупацій, довголітньої скитальщини та непосильна фізична праця не дали на себе довго ждати. Серцевий удар перервав нитку його життя, і його серце замовкло навіки.

З ним зійшов у могилу чесний і совісний суддя, зразковий громадянин та небуденний любитель рідної книжки і культури.

Залишив у смутку дружину Софію, дочку д-р Ярославу Грабович, сина Богдана, інж.-архітекта та внучечку Зірку.

Спочиває на міському кладовищі Ню Бронсвіку, куди відпровадила його у смутку найближча родина та місцева українська громада.

(—ч)

Праця ЗУАДК-у в Европі в нових обставинах

Діяльність Представництва ЗУАДК-у на Европу, яка від часу прийняття Американським Сенатом іміґраційного закону ДП з 1948 р. головним чином була скерована на переселенчі справи, тепер з вичерпанням квоти і закінченням часу діяння цього закону, набирає в сучасних змінених обставинах нових завдань.

Головну увагу звернено тепер на т. зв. залишенців, яких є сьогодні в Західній Німеччині около 20.000 осіб, тих, що з причини хвороби, інвалідства, неодержання віз тощо, не мали змоги виеміґрувати. Їм в першу чергу має бути забезпечена правна опіка і матеріяльна допомога. ЗУАДК має спеціяльні категорії залишенців, якими повсякденно опікується (старші понад 60 років, хворі на туберкульозу, хронічно хворі, інваліди, матері з дітьми, сироти, численні родини науковці та студенти). Зокрема звернуто увагу на допомогу матері й дитині й у зв'язку з тим створено при Европейській Централі в Мюнхені Референтуру матері й дитини. В західній Німеччині налічується до 30 круглих сиріт, які свойого часу не попали до дитячих будинків ІРО, і якими частково опікуються установи та деякі люди. Завданням тепер є вишукати всіх таких дітей та правно і матеріяльно ними заопікуватися. Акцію допомоги цим дітям розгортають також жіночі організації в Америці, які провадять ріжні збірки в тій цілі.

На Великодні Свята старанням ЗУАДК-у в цілій низці українських осередків західної Німеччини були уряджені спільні свячені для української дітвори. Були послані харчі до Мюнхену, Фельдафінґу, Ґрафеннашав, Донауверту, Віндішбердорфу, Меммінґу, Діллінґену, Вінцеру, Амберґу, Розенґайму, Реґенсбурґу, Інґольштату, Мозаху, Нового Ульму, Авґсбурґу, Шляйсгайму. Там, де не можна було урядити спільного свяченого, подарунки в харчах роздано безпосередньо дітям. Те саме зробила Станиця ЗУАДК-у в Людвіксбурзі для французької зони. Так само харчові пакунки дістали українці, що перебувають в будинках старців у Пріні і Дармштадті та туберкулічно хворі в Ґавтінгу, а також в'язні в Штравбінґу, де серед ув'язнених перебувають і троє українців засуджені на голосному політичному процесі в Мюнхені за побиття Гулая.

Разом з тим ЗУАДК складає тепер списки українців, які ще залишились в Німеччині і бажають виеміґрувати до ріжних країн світу. Насамперед беруться під увагу люди, що мають своїх кревних в ріжних країнах, для яких можна буде дістати візи, а також ці, що можуть підпасти під категорію масової еміґрації до ріжних країн, до яких ці люди хочуть перееселитися.

ЗУАДК зробив контракт з Міжурядовим Комітетом для переселення еміґрантів з Европи (ПІКММЕ) і створив т. зв. Ротаційний Фонд для допомоги особам в оплаті коштів подорожі до країн їхнього поселення.

Разом з тим ЗУАДК заснував свою станицю в західньому Берліні. Потреба створення такої станиці була дуже велика, бо до західного Берліну, цього єдиного осередку Західнього світу серед совєтської зони, постійно прибувають втікачі з совєтської зони, Польщі, Чехословаччини, України. Завданням станиці ЗУАДК-у в Берліні дати допомогу місцевим українцям, старим, хворим, інвалідам, непрацездатним, втікачам матеріяльну, а зокрема, правну підтримку.

В Берліні представникам ЗУАДК-у доводиться працювати в тяжких обставинах. Одинокі представники міжнародних волюнтарних організацій, до яких належить і ЗУАДК, можуть там вив'язуватися зі своїх важких завдань, бо вони не є так наражені на „виловлювання" людей, яке там проводиться. Ця праця в західному Берліні вже позначилася. Не одному з наших утікачів з-за залізної куртини станиця ЗУАДК-у в західному Берліні дала вже пораду і опіку.

Розгортаючи далі свою діяльність в нових змінених обставинах, Европейське Представництво ЗУАДК-у є повне надії що обов'язок, який поклали на нього українці, не залишити ні одного скитальця без правної і матеріяльної опіки та допомогти виеміґрувати, щоб кожний наш знедолений еміґрант був оточений любов'ю і піклуванням, воно сповнить і в тісній співпраці з усіма українськими громадськими організаціями доведе до кінця взяту на себе велику місію зберегти як національ. спільноту українську політичну еміґрацію з другої світової війни.

З. К. „Християнський Голос", Німеччина

ПАРАШУТИСТИ СМЕРТИ

(Закінчення зі стор. 2.)

це могло бути новістю в часі, коли німці здобували форт Ебен Емаель, чи острів Крету — але сьогодні?

На виднокрузі показалась транспортова машина „ТУ 70", з неї вискочило коло 30 спадунів, швидко розбудували свої гранатомети і кулемети та під охороною їх вогню, „здобули" залізничний міст, який вони негайно після того висадили в повітря. — Це все? — розчарувались атташе. Замість відповіді їх відвезено в швидкому темпі автомашинами до касарень в Клині. Там при горілці і закусці, вони спершу мали можливість оглянути знамените вивінування і озброєння парашутистів, яке задемонстровано їм на живому моделі. Далі — і тут закордонникам зробилось тепло (і то мабуть не лише від горілки) — вони довідались дещо більше.

Один із совєтських старшин повідомив атташе, що вони бачили вправи найновіших формацій, т. зв. „ПДП", себто відділів парашутистів з призначенням для далеких дій. Машина, що завезе спадунів далеко, десятки тисяч кілометрів вглиб ворожих країн — заявив пояснювач — не повертається! Після цього, як парашутисти і вся залога, разом з пільотами, радистами і т. д., вискочить — машина летить далі самопас і вкоротці, десь у ворожому краю розбивається. На практиці це означає дві речі: поперше, подвоєння радіюса дій літака, який летить в один бік і не повертається, себто автоматично продовжується двічі його засяг — і по-друге, вся залога літака, себто ціла одна одиниця „ПДП", згори приречена на смерть в глибині ворожої країни. — Яке ж завдання цих людей? — питали приголомшені західні військово-знавці, для яких життя вояка має вартість, як життя кожної людської істоти. Що ж, — відповідав з усміхом совєтський старшина — вони мають наробити бешкету в далекій країні, виконати атентати, спалити і зруйнувати все, що можна, далі намагатись втриматись як довго можна і, нарешті — згинути! Це все.

Закордонним атташе стало моторошно. Це справді нова зброя. Після індивідуальних самогубників-вояків як японські пільоти смерти „комікадзе", або німецькі люди-торпеди, ця масова продукція парашутистів-смертників, це щось справді нове і небачене в історії воєн. Певна смерть цих людей оплачується, заявив холодно совєтський старшина; уважайте, що завдяки подвоєному радіюсові діяння літака ми без труду можемо досягнути найбільш віддалені від Совєтського Союзу країни... Він не сказав нічого більше, але кожному стало ясно, що формації „ПДП" без труду в серйозному випадку вискакуватимуть над Америкою, Канадою, Мароккою, Арабією і т. д.

Яка ж мета цієї чудної демонстрації „парашутистів - смертників"? Чи йшлося лише про те, щоб показати західним старшинам совєтських одчайдухів? Без сумніву ні: в російській психіці лежить з давен-давна нігілістичний погляд на життя, висловом якого є світогляд, що „жизні — ноль цена", себто, що життя нічого не варте. При такій психології переважаючої маси не трудно знайти кандидатів на бандитсько-парашутні ескапади, нехай навіть закінчені смертю, перед якою однак можна „погуляти" на російський зразок. Це речі відомі — і тут нема нічого нового.

Справа в чому іншому: загроза акцій „ПДП" має вказати урядам країн, які дотепер вважались безпечні перед можливостями парашутних акцій на те, що і вони підлягають цій загрозі. Така загроза може довести до зв'язання поважних сил для протидій акціям невеличких але рішених на все, навіть на стовідсотково певну смерть, парашутистам. Успішне забезпечення перед їх діями вимагало б вжиття п'ятдесяткратно більших сил, ніж стан відділів „ПДП".

Очевидно, під умовою, що вся ця історія із відділами „парашутистів-смертників" не є знову черговим большевицьким прийомом, розрахованим на обдурення Заходу та що відділів „ПДП" є більше, ніж цей один, який показано на площі Клин.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

У ФРАНЦІЇ

Виступ українців на французькій вечірці в Парижі

На вечірці Федерації залізничників СФТС, яка відбулася 10 ц. м. в Парижі, в залі при вул. де Тревіз 18, виступило тріо українських танцюристів із Везін Шалет, у складі: Петро Кучинський, Оля Грущенко й Оля Червак. Відтанцьовано „Коломийку", „Козачка", „Гопака", „Гандзю". Конферансіє був п. Деконенк. Представник Федерації, п. Нікмільдер, у своєму слові тееплo привітав українських танцюристів і гостей та побажав українському народові скорого здійснення його праґнень. Французька публика бурхливо оплескувала кожну українську точку програми.

„Українець - Час", Париж

В БРАЗИЛІЇ

Українська консолідація в Бразилії

Заходом Конґресового Секретаріяту в справі консолідації увінчались успіхом з хвилиною, коли Т-во Хліборобський Освітний Союз приступив до співпраці на форумі Конґресового Секретаріяту. Важну ролю в консолідації відограло Т-во „Соборність", яке відбуло нещодавно свої загальні збори.

„Народна Воля"

ЮВІЛЕЙНІ ПРИГОТУВАННЯ

Вже нераз згадували ми про відзначення 30-літ. ювілею „Хліборобсько-Освітнього Союзу", але справи складаються так, що й сьогодні на цьому місці ми мусимо згадати про це.

Організаційний етап, який пройшла наша громада протягом 30 років, спричинився до великого зросту свідомости нашого громадянства та виробив в наших громадян почуття відповідальности одиниць за працю загалу. Багато пережила наша організація радісних хвилин в своєму організаційному житті, та були хвилини невдач і розчарувань. Але добро завжди перемагало, і „Хліборобсько-Освітній Союз" дійшов до такого потішаючого стану, який ми бачимо сьогодні.

Завдання, які поставив „Союз" сьогодні перед собою, характеризують творчість задумів його фундаторів. Бо перші піонірі, очевидно, не ставили перед собою завдання сторити організацію для організації, а ставили зовсім поважні цілі, і протягом 30 років ці цілі осягнено.

„Хлібороб", Парана, Бразилія

В АРГЕНТІНІ

Відбулися звичайні збори Спілки Українських Науковців, літераторів і мистців дня 18 травня ц. р. в Буенос Айресі в Арґентіні. За правління Спілки підписані Тарас Буката як секреетар та О. Драгоманова як голова.

У ПАРАҐВАЮ

І в далекому Параґваю існує при „Просвіті" Спілка Української Молоді. Крайовий Комітет СУМ-у з Кармен Дель дякує тим усім видавництвам, що присилали свої видання даром або за здешевлену ціну на збагачення сумівсько-просвітянських бібліотек в Параґваю та в допомогу культурно-освітній праці СУМ-у.

В БЕЛЬҐІЇ

Треті загальні збори СУРБ

18 травня 1952 р. відбулися в Брюселі треті загальні збори Спілки Українських Робітників у Бельґії.

Збори почалися по Богослуженні о год. 11.30, при наявності 56 делеґатів і 8 гостей та пройшли взірцево під кожним оглядом. Вже сама кількість присутніх делеґатів була доказом значної орґанізованости українського робітництва в Беельґії. А перебіг нарад своїм діловим поземом, викликав подив і пошану для українських робітників з боку присутніх на зборах чужинців.

Треті Загальні Збори СУБР були добре зложеним іспитом професійної свідомости українських робітників у Бельгії та їхнім рішучим протестом проти пануючої в Україні окупаційної системи поневолення, терору й визиску. Почуваючись невідривною частиною великого українського народу, українське робітництво в Бельгії рішило змагатися у спільному фронті з вільним робітництвом демократичного світу, за національне визволення всіх поневолених Москвою народів та за побудову Української Самостійної Соборної Держави.

„Гомін України", Торонто, Канада

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

КОНЦЕРТ ХРИСТІ ЧВАРТАЦЬКОЇ

В суботу 17 травня в залі Укр. Літературно - Мистецького Клюбу відбувся концерт талановитої учениці проф. д-ра М. Полевського — Христі Чвартацької. На цьому концерті талановитий педагог-мистець проф. М. Полевський в особі Христі Чвартацької показав високу музичну культуру, зокрема культуру піянізму. В минулому мені вже доводилося чути учнів проф. М. Полевського. Всі вони, не дивлячись на неоднакові обдаровання, були на високому рівню; завжди кидалося у вічі прекрасний художній смак учнів, високо-художня інтерпретація творів, ґрунтовне технічне озброєння, глибока проробка деталів, стильові та темброві особливості творів, співочий звук в кантиленних фразах (туше), художне застосування педалів, пластичні рухи рук, які нібито стверджують характер даної фрази та допомогають виконавцеві повніше розкрити її зміст, почуття міри динаміки, високо розвинена музична пам'ять. Всі ці основні характерні риси педагогіки проф. М. Полевського я побачив і почув на концерті Христі Чвартацької. Різноманітна програма — Бетговен, Моцарт, Шуман, Шуберт, Брамс, Барвинський, Скрябін, Шопен, Прокоф'єв, Лист — дала змогу юній піяністці показати розуміння різних стильових особливостей творів. Кожну точку своєї програми Христя Чвартацька виконує переконливо. Невмируща Фантазія (с мінор) Моцарта була виконана так само талановито, як і чарівна лірична Шуманівська Арабеска (твір 18), як і надзвичайно кольоритна сюїта (твір 31) С. Прокоф'єва; поетично прозвучала прелюдія (Аллеґретто пасторале) В. Барвинського. Особливо треба відмітити виконання Х. Чвартацької віртуозної транскрипції Листа — вальс з „Фаусут", який був виконаний блискуче, що свідчить, беручи до уваги складну фактуру цього твору, про досить високий технічний рівень юної піяністки.

Культурний слухач безперечно відкине деякі дрібні технічні огріхи Христі Чвартацької — бо їх треба віднести на рахунок першого прилюдного концерту піяністки з незапобіжним хвилюванням та на рахунок низької якості фортепіяна, який іноді заважав художнім намірам. Закінчуючи хочу сказати, що, якщо Христя Чвартацька буде й надалі правдиво та настирливо працювати над собою на тлі високого профессіоналізму та справжньої майстерности, то те, що я чув з концерті 17 травня, дає підставу сподіватися, що юну 16-літню піяністку в майбутньому чекають великі успіхи, у великих масштабах!

Микола Фоменко, композитор.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Спортові Вісті

Українець — шаховим майстром Шікаґа

Іллінойс Чес Асосіейшен уладила впродовж березня й квітня ц. р. індивідуальний шаховий турнір за мистецтво Шікаґа. В турнірі взяли участь 12 найліпших шахістів міста. У висліді змагань перше місце під оглядом кількости точок і титул шахового майстра здобув наш земляк, мґр. Мирослав Турянський осягаючи $8\frac{1}{2}$ пункта і відсуваючи на друге місце минулорічного мистця, Товтвайзаса. Мґр. Турянський М. відомий українському громадянству ще з Рідного Краю як організатор товариств шахістів (в рр. 1941-1944 був головою Т-ва Українських Шахістів у Львові) і як один з передових українсських шахових майстрів. Тепер він займає становище секретаря У. А. С. Т. „Леви". Українська громада з гордощами вітає найкращого шахового грача Шікаґа та бажає йому й надалі якнайкращих успіхів на шахівниці.

Невдачний початок

У. А. С. Т. „Леви" — П.А.А.К. „Іґельс" 2:6 (1:2)

Неділя. 27 квітня 1952 р. Прикрою несподіванкою для симпатиків українського футболу була в перших весняних змаганнях високоциферна програ У.А.С.Т. „Леви" — П.А.А.Клюбові „Іґельс"! По зимових успіхах „Сімкового Турніру" здавалося, що змагуни „Левів" доложать усіх зусиль і своєю жертвенною та розумною грою зуміють доказати противникові, що і на зеленій мураві є вони грізні. Тимчасом сталося інакше! Вину в прогрі поносить 5-ка атаку, яка не співпрацювала ні зі собою, ні з поміччю, а всі м'ячі віддавала противникові! Повільність в старті до м'яча деяких змагунів та безкорисне „кивання" з противником дуже неприємно вражало глядачів. Рівнож до деякої міри причиною прогри була надто часта зміна грачів, у більшості випадків цілком не потрібна! В загальному хід гри мало цікавий, часами навіть нудний (крім інциденту крилового Я. Дикого із грачем противника). Ворота здобули: Стахровський Д. в 39 хв. і дебютант Коханюк Ю. в 54 хв. Запас У.А.С.Т. „Леви" легко переміг Запас П.А.А.К. „Іґельс" 3:0 (1:0). Ворота стрілив Фостяк В. в 27. 54. 75 хвилинах.

У.А.С.Т. „Леви" — Н.А.С.К. „Швабен" 0:2 (0:0)

Неділя. 4 травня 1952. В першій половині „Леви" заграли досить добре, змушуючи навіть часами противника до „мурування" своїх воріт, однак стріловий „пех" нападу не дозволив дібратись до воріт противника. В другій половині, німці використовуючи змучення, а може, і психічне заломання наших змагунів (а таке у „Левів" трапляється д. часто), здобувають легко 2 воріт. Дефензива охоронила „Левів" від вищої прогри.

Запас У.А.С.Т. „Леви" виграв свої чергові мистецькі змагання з Запасом Н.А.С.К. „Швабен", здобуваючи в першій половині гри 3 воріт. По перерві, німці відмовилися від дальшої гри. Ворота здобув Фостяк В. в 7. 16. і 26 хвилинах.

За Юнійорами У.А.С.Т. „Леви" знову першість!

Недавно закінчились розгри за футбольне мистецтво 1951 р. в клясі юнійорів стейту Іллінойс. Як 1950 року, так і тепер титул першуна здобули беезапеляційно надійні юнійори У.А.С.Т. „Леви", перемігши дружину „Оак Парк" 3:1 (ворота здобули Дикий Ю. і Куляс Ю.). „Джоліст" 1:0 (одинокі ворота стрілив Петрів Е.) і „Словакс" 2:0 (ворота здобув Куляс Ю.). Таким чином переможці входять до чвертьфінальних змагань за мистецтво і чашу Америки і 25 травня зміряють свої сили з мистцем стейту Мішіґен у Дітройті. Варто підкреслити, що юні „левенята" за останні 2 роки не програли ні одних мистецьких змагань, ні за вхід до чвертьфіналу. Свої успіхи завдячує доріст „Левів" фаховій опіці і жертвенній праці свого ланкового, п. Романа Дубляниці, колишнього воротаря авґсбурзької „Чорногори".

Команда пінґ-понґістів У.А.С.Т. „Леви" посилилась останньо двома видатними грачами, що прибули скитальщини. Др. мед. Осип Жидяк і Роман Припхан проводять інтензивні тренінґи, і є надія, що про ланку наших грачів пінґ-понґу можна буде невдовзі почути багато доброго.

Юр. Т-вич

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Збори Буковинської Громади.

Дня 27. IV. 1952 відбулися в Укр. Літ. Мист. Клюбі в Ню Йорку перші Загальні Збори Української Буковинської Громади в Ню Йорку. Зборами проводили о. Олександер Циганюк, о. Ткачук, д-р Вусик, секретарював М. Шпитко. До нової управи увійшли: Микола Шпитко, голова; Ярослав Паладій, містоголова; Юрій Чорний, секретар; Тащук Ілько, скарбник, Ол. Маланчук, орг. референт та М. Швийко як член без функції. До контрольної комсії вибрано: о. О. Циганюка, о. Ткачука, і В. Ганасійчука. До товариського суду: д-р І. Новосівський, д-р В. Мизак, і Григорович Микола.

Ціль товариства: культурноосвітна. Ініціятивний гурток для заснування Бук. Громади з'організовано ще в жовтні 1951. Заходами гуртка скликано перші сходини буковинців та відсвятковано 10-ту річницю походу другого Бук. Громади в Ню Йорку існує вже Бук. Громада в Дітройті, а в стані організації знаходяться Укр. Бук. громади у Филаделфії і Шікаґо.

Всім буковинцям, що живуть одинцем по різних центрах, радиться вступити в члени громади, яка їм найблища. Намічено повищі громади злучити в один Союз і в тій цілі буде скликаний пізніше З'їзд Буковинців до Ню Йорку.

Учасник.

Стемфорд, Конн.

Шевченківське Свято.

Американська українська громада вшанувала пам'ять Кобзаря України Тараса Шевченка, величавим концертом, який розпочався відспіванням американського гимну і Шевченкового Заповіту злученими хорами Стемфорду і Бріджпорту. Професор Августин Штефан в ядерній, приступній, речевій промові представив значення Т. Шевченка для української спільноти, а зокрема значення його ідей та закликів в теперішній ковинського Куріня на Україну.

25. XI. 51 відправлено панахиду по упавших учасниках куріня.

Багато членів нашої громади працюють усішно по різних укр. дами гуртка скликано перші сходини буковинців та відсвятковано 10-ту річницю походу другого Будійсності. І ось знову на сцені появився великий тим разом хор в святочних народних строях. — І попливли гарні, мелодійні народні звуки пісень. „Учітеся" „Сонце заходить" з барітоновим сольом п. Ярослава Стахова, „Садок вишневий" та „Слава Вкраїні". Диригент злучених хорів п. дир. І. Козак з Бріджпорту, колишній довголітній дириґент славної теребовельської оркестри на Поділлі — випровадив кожну з цих пісень надзвичайно вдало, надаючи кожній пісні властиву інтерпретацію. Грімкими оплесками нагородили присутні сольоспів п. Я. Стахова, який при фортепіяновому акомпаніяменті панни Наталії Палідвор відспівав пісні „Ой Дніпре мій Дніпре" та „Дивлюсь я на небо". П. Наталія Палідвор на тлі мальовничо уставленої групи хору з великим відчуттям віддеклямувала поему Т. Шевченка „Іржавець". Кульмінаційною точкою програми була інсценізація поеми Т. Шевченка „Невольник" у виконанні п. ради. Василя Палідвора, п. Я. Стахова і п. Любомира Зелика як інпродуктора. Сам сюжет, прекрасна гра виконавців, гарна, чітка дикція інтродуктора, відповідні декорації та народні строї робили незатерте враження на слухачів. Моральний успіх свята надзвичайний.

Один з присутніх.

ДУМА ПРО СОЛОМ'ЯНІ ДУШІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ж я, панове-молодці, про сімейку краще дбати — галянтерійну крамницю відчиняти, у важкому лихолітті сам собі порадоньку давати!

А що четверта, Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера тую їхню мову зачувала, словами промовляла:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не буду ж я довше славному жіноцтву нашому проводити, а буду я, панове-молодці, за козаченька молодого, директорця золотого, заміж виходити, вірною дружиною та до віку йому служити!

Сеє сказавши, Панове Осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця яснопера, золоті ключі на полицю клали, писальнії машини у футлярі ховали, папери складали, до шухляд замикали, Батькові-Отаманові доземно ся кланяли, Установоньку покидали . . .

. . . Ой, по синьому морі та на білому камені, то не чорний ворон жалібно квилить-поквиляє, то Голова Українського Комітету, Батько-отаман завзятий, сам один як палець по канцеляріях походжає, білі руки ламає, волосся з голови скубе-вириває, солом'яний запал солом'яних душ українських по-козацьки клене-проклинає.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в цю середу, 11 червня, в год. 7.30 вечором, в У. Н. Домі при Фліт вул. Проситься всіх членів, щоб прибули на ці збори, бо буде роздача дівіденди, Теж проситься щоб всі члени платили свої вкладки, а не вічно залягали з ними, та щоб теж не забули заплатити за балевий тікет. Довгуючі члени, котрі не вирівнають своїх залеглих вкладок на цих зборах, будуть суспендовані. — В. Кушнір, секр., 21 Highland Ave. Emerson, N. J.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ВАСИЛЬ МАЛІБОРСЬКИЙ, член від. 139 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл., помер 17. травня 1952 р., а поховано його 20. травня. Походив із села Станькова, повіт Калуш, Україна. Полишив в смутку жену Марію і багато знайомих. — В. Й. П.! Д. Кошіль, секр.

ТАРЗАН, ч. 2847. Зуби місто пил ки.

„Смерть... завтра вночі!" зауважив зрезиґновано д-р Вонг. „Написано що народження це не початок, а смерть це не кінець".

„Повернись ниць, О'Рорке", шептав Тарзан. „Я пробуватиму розв'язати твої пута зубами".

Шнури були з твердого волокна з численними пасмами, але Тарзан працював поволі й терпеливо.